

CUVÂNT ÎNAINTE

Dr. Nicoleta Gumă

Prof. univ. dr. Dumitru Jompan.

Sumarul volumului reunește laolaltă lucrările unui număr de 33 de autori originari din localitățile: Brașov, București, Caransebeș, Copăcele, Cluj-Napoca, Deva, Lugoj, Marga, Orăștie, Reșița, Sebeș și Timișoara. Un număr de cinci colaboratori și-au pus semnătura sub câte două lucrări.

Cât privește perioada de redactare a materialelor aceasta este cuprinsă între anii 1924-2007.

Cert este că fiecare autor a căutat să aducă în atenția celor interesați – cu metode proprii și cu priceperea sa – idei interesante prin care să se facă mai multă lumină într-un domeniu atât de frământat și dificil.

Toate articolele, studiile și comunicările au fost concepute la sugestia adevărului actual, de necontestat: căderea în desuetudine a mișcării de amatori (adulți și copii) de la noi contrar așteptărilor, surprinzător chiar după Revoluția din decembrie 1989.

Temele abordate înclină mai mult balanța înspre varia aspecte ale interpretării cântului coral și mai puțin către cele ale creației genului muzical respectiv.

Un număr restrâns de lucrări au un caracter monografic precum cele semnate de: Înv. Mariana Brebenariu (Reșița), prof. Nicolae Icobescu (Deva), prof. Constantin Popescu (București), jurnalist Florin Drăghiciu (Orăștie).

Mariana Brebenariu, dirijor al Corului „Steluțe” a avut șansa de a participa în anul 2006 la Festivalul Internațional de la Neerpet (Belgia). Ca urmare a acestei competiții, D-Sa menționează: *„Am observat în întreaga atitudine a micilor coriști o schimbare pozitivă în ținuta scenică, implicare emoțională în momentul evoluției și încredere sporită.*

Nicolae Icobescu relevă mai întâi *„climatul unei unități depline”*, trăsături importante pe care a reușit să le implementeze în activitatea sa cu Corul „Orpheu” al Liceului de Artă „Sigismund Toduță” din Deva. D-Sa insistă apoi asupra vieții concertistice deosebit de prodigioasă în spațiul de vean, în țară și peste fruntariile ei.

Constantin Popescu, dirijorul Corului „Carmina Tenera” al Palatului Național al Copiilor din București, arată printre altele cât de importantă a fost, pentru formația sa și cele ale prof. Dumitru Jompan, Corul „Canon” din Marga și Corala „Timotei Popovici” a Seminarului Teologic Liceal „Episcop Ioan Popasu” din Caransebeș, cele 18 ediții ale Festivalului la care a participat.

La 12 ani de la înființarea Corului „Vlăstarele Orăștiei” instruit și dirijat de prof. Petru Androne - Eli, jurnalistul Florin Drăghiciu, în finalul articolului său pune întrebarea firească: „*Ce-i îndeamnă pe copii, timp de atâția ani să vină la cor?*” și tot D-Sa răspunde: „*Sfânta Biserică*”, fiindcă „*Biserica din Drumul Țării, veche de aproape 500 de ani, a fost, aici, la Orăștie întotdeauna locaș de credință, învățătură și cultură*”.

Câțiva autori, convingși de eficiența organizării festivalurilor de muzică corală pentru copii, tineri și adulți, urmând tradiția „*olimpiadelor*” din vremea Asociației Corurilor și Fanfarelor Române din Banat au analizat acest aspect al problemei.

Astfel, Gheorghe Țunea apreciază, pe bună dreptate, că prin cele 7 festivaluri de muzică corală organizate anual, județul Caraș-Severin se situează în fruntea celorlalte județe ale țării.

Florica Boulescu, Dorina Chiș-Toia și Cristina Schmallier tratează pe scurt „*istoria*” nou înființatului Festival „*Lia Ponoran*” (Reșița).

Marcu Mihail Deleanu prin metoda interviului a reușit să afle de la câțiva muzicieni, membrii ai juriului ediției a X- a (1992), păreri asupra emulației corale „*Timotei Popovici*” și a mult disputatului Festival „*Cântarea României*” (1977-1987).

Studiul prof. Nicolae Bica „*Foniatria în sprijinul dirijorului de cor*” este o abordare interdisciplinară: medicină (otolaringologie)- muzică (canto sau vocea cântată a copiilor). Cercetătorul brașovean pledează pentru cunoașterea aprofundată cu scopul de a ști cum pot fi menajate vocile copiilor în practicarea muzicii corale. Astfel se poate ajunge, la „*disfonii hipofuncționale*” precum „*foniatria*”. Motivația unei astfel de cercetări am descoperit-o în finalul studiului mai-sus amintit: „*Am iubit mult vocea, acest <DAR> minunat, vocea cântată ca model pentru toate instrumentele muzicale, vocea cu valențele expresive infinite, vocea ca enigmă care, cu cât intri în tainele ei, îl descoperi pe Dumnezeu*”.

Prof. univ. Petru Crăciun ne-a oferit cu multă amabilitate spre publicare, vârsta nepermițându-i participarea la Simpozion, studiul intitulat atât de sugestiv: „*Cu ochii larg deschiși spre viitor...*”. Mai întâi autorul plasează mișcarea corală a tinerei generații „*la nivelul pragului de jos al existenței*”

sale" datorită unui număr „*extrem de redus*” a formațiilor muzicale vocale de acest gen. În multitudinea cauzelor generale, președintele Asociației Naționale a Corurilor din România amintește: „*dezbinarea*” și „*neîncrederea*” dintre oameni, „*jefuirea bogățiilor naționale*”, „*sărăcirea*”, „*scăderea nivelului de trai*”, „*înșelăciunea*” ș.a.m.d. D-Sa găsește nefirească scăderea interesului general pentru mișcarea corală tocmai acum când, noi, românii, ar trebui să aducem ofrandă Uniunii Europene „*virtuțile morale și culturale autentice*” ale poporului nostru.

Ivan Liber și-a propus ca în cadrul Simpozionului să supună atenției participanților câteva informații privitoare la originea și evoluția fenomenului coral la populația ucraineană din România, în general și la locuitorii comunei Copăcele din județul Caraș-Severin, în special. Din lucrarea Domniei Sale rezultă cu claritate faptul că ansamblurile vocale ale etniei căreia îi aparține continuă să conserve și chiar să dezvolte tradițiile locurilor de origine ale Maramureșului istoric.

Compozitorul Dan Voiculescu, unul dintre prietenii mai vechi ai Festivalului de la Marga și Caransebeș, va supune atenției auditoriului ideea apropierii repertoriului coral al copiilor de „*limbajul muzical contemporan*”. În mulțimea procedeele noi de compoziție amintite, reținem: 1. **melodice:** „*abordarea unor scări modale aparte*”; 2. **armonice și polifonice:** efectul de „*cluster*”, „*complexificarea discursului muzical*” în manieră polifonică, „*polifonia aleatoare*”; 3. ale **formeii:** în „*deschidere, de lanț*”, „*monobloc*”; 4. de **scriere:** „*încadrări în dreptunghiuri*”, notația „*senza misura*”; 5. de **acompaniament:** folosirea unor instrumente de percuție noi, nemaîntâlnite. Pentru înțelegerea tuturor acestor inovații, autorul trimite pe cei interesați la lucrările sale din culegerile mai vechi și mai noi apărute în Editura Muzicală.

Noile procedee de creație sunt necesare pentru genul coral și nu numai dar, autorii contemporani trebuie să țină seamă de sfatul prof. univ. dr. Victor Giuleanu, fostul Rector al Conservatorului de Muzică „*Ciprian Porumbescu*” din București: „*În iureșul inovărilor artistice de tot felul există însă totdeauna pericolul frângerii echilibrului firesc și legătura dintre arta tradițională – concepută ca un sumum de valori create și transmise de înaintași și arta novatoare tinzând spre mijloace cu totul neobișnuite în realizarea imaginii artistice*”¹. Același distins muzician apreciază că: „*... noutatea în artă nu înseamnă abolirea mijloacelor de*

¹ * * * *Certări de muzicologie*, vol. 3. București, 1971, p.23.

expresie deja cunoscute, ci îmbogățirea și înnobilarea lor"², ceea ce de fapt susține și autorul lucrării amintite mai-sus.

Ne-am propus să nu comentăm alte patru studii, deosebit de interesante semnate de muzicologii Constantin Catrina (Brașov), Ovidiu Giulvezan (Timișoara), Constantin Tufan-Stan (Lugoj) și Damian Vulpe (Timișoara). Și, pentru a stârni curiozitatea cititorilor vom spune precum Nicolae Ursu, nume cu renume în istoria muzicii românești, într-un cântec amplu intonat cu prilejul culegerilor de folclor: „*Mai departe/ Scrie-n carte!*”

Volumul se încheie cu un grupaj de materiale (v. ADDENDA) legate mai mult ori mai puțin de subiectul „*Mișcarea corală pentru copii și tineret în actualitate*”: „*O repetiție de cor cu Tata Timotei (Lia Popovici – Delu, București)*” „*Festivalul coral <Timotei Popovici>, ediția a zecea*” (Marcu Mihail Deleanu, Reșița), „*Festivalul Corurilor de Copii <Timotei Popovici>, ediția a IV-a*” (Dumitru Jompan, Marga), „*Elevii Bănățeni ai lui Gavriil Gusicescu: Ion Vidu și Timotei Popovici*” (Vasile Vasile, Iași), „*Utilizarea meloterapiei la elevii de ciclu primar*” (Elena Cârstea, Caransebeș), „*Jucăriile folclorice muzicale (colectiv)*”.

Urăm succes deplin lucrărilor celui de-al XXV-lea Simpozon al Muzicii corale pentru copii și tineret prilejuit de actuala ediție a Festivalului Coral Internațional „Timotei Popovici”!

² Idem, *ib.*, p.24